

4c-6/149/07 aprilie 2025

Conf. cu originalul

PARLAMENTUL ROMÂNIEI CAMERA DEPUTAȚILOR

Comisia pentru drepturile omului, culte
și problemele minorităților naționale

SINTEZA

lucrărilor Comisiei din data de 11 martie 2025

Ședința Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale desfășurată, în format hibrid, în data de 11 martie a.c. a avut următoarea ordine de zi:

1. R16/2022 - Raportul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe anul 2021
2. R15/2023 - Raportul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe anul 2022
3. Pl-x 36/2025 - Propunere legislativă pentru modificarea art.184 alin.(1) din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023, precum și pentru modificarea art.216 alin.(6) din Legea învățământului superior nr.199/2023.

Ședința a fost condusă de dl deputat Nicolae Păun, președintele Comisiei.

În deschiderea ședinței, dl președinte Nicolae Păun a propus cumularea primelor două puncte înscrise pe ordinea de zi, respectiv rapoartele de activitate ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe anii 2021 și 2022.

Membrii Comisiei au fost de acord, în unanimitate, cu propunerea formulată.

În continuare, dl președinte Nicolae Păun a precizat că la dezbaterea celor două rapoarte de activitate sunt prezenți, în calitate de invitați, dl Asztalos Csaba-Ferenc, președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, și dl Adrian Diaconu, vicepreședinte al Consiliului, și i-a dat cuvântul celui dintâi, pentru o scurtă prezentare.

Luând cuvântul, dl Asztalos Csaba-Ferenc a precizat, pentru început, că deși cei doi ani aflați în discuție au fost ani de pandemie, iar izolarea a influențat activitatea Consiliului, cu toate acestea au fost înregistrate și soluționate, în anul 2021, 1048 de plângeri, iar în anul 2022, 988 de plângeri, 20% dintre acestea fiind cazuri de discriminare, pentru care s-au și aplicat sancțiuni. Dl președinte Asztalos a precizat că, pe lângă plângeri, au fost emise către instanțe în jur de 3000-4000 de puncte de vedere, inclusiv pe cauze penale, solicitate atât de Parchetul General, cât și de celelalte Parchete.

În ceea ce privește prevenția, realizată prin proiecte și programe, aceasta a fost mai dificilă, deoarece activitatea Consiliului s-a desfășurat on-line, cu toate acestea, chiar și în aceste condiții, s-a putut desfășura un proiect, în colaborare cu Ministerul Educației, pentru egalitatea accesului la educație în învățământul preuniversitar.

Ca teme abordate, au fost plângeri cu privire la accesul la muncă, la discursul de ură, la accesul la educație și servicii, la etnie, naționalitate, gen, convingeri, religie, precum și cu privire la dizabilități, respectiv accesul la educație al copiilor cu dizabilități. O categorie specială în cei doi ani a fost reprezentată de plângerile cu privire la restricțiile COVID.

În luarea sa de cuvânt, dl deputat Dan Tanasă a subliniat că prezentarea raportului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru anul 2021 și pentru anul 2022 abia în anul 2025 demonstrează cel puțin lipsă de seriozitate din partea conducerii Consiliului.

De asemenea, dl deputat Dan Tanasă, în virtutea vastei experiențe pe care a precizat că a acumulat-o în perioada anilor 2004-2008 în relația cu Consiliul, i-a reproșat dlui Asztalos Csaba-Ferenc că, în cei doi ani aflați în discuție, în care s-au comis abuzuri grosolane în numele protejării interesului public, s-au încălcat drepturile și libertățile cetățenești: drepturile copilului, dreptul la muncă, libertatea de conștiință, s-au dat hotărâri ale unor comitete de urgență, nepublicate, referitoare

la persoanele decedate, la vaccinuri, la izolare, măsuri care, de altfel, nu au împiedicat îmbolnăvirea, și care ulterior au fost anulate de instanțe, în toate aceste situații, acesta a tăcut atunci când ar fi trebuit să fie mai activ, iar vocea Consiliului nu s-a făcut auzită.

În continuare, dl deputat Tanasă a remarcat că activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este esențialmente deficitară, fiind cazuri în care se răspunde la petiții și după doi ani de la înregistrare sau abia după ce instituția este acționată în instanță și a concluzionat că și-ar dori din partea Consiliului o conduită instituțională care să inspire încredere, accentuând că va da un vot negativ pentru fiecare dintre cele două rapoarte de activitate.

În final, recunoscând că deși mențiunea pe care o va face nu se integrează în specificul discuțiilor urmează, totuși, o logică a lucrurilor, dl deputat Dan Tanasă i-a reproșat dlui Asztalos Csaba-Ferenc că deși este, probabil, cel mai longeviv președinte al unei instituții publice din România, nu a luat atitudine în momentele critice prin care a trecut societatea românească și că s-a folosit de funcție pentru a participa la deplasări pe plan extern în nume propriu.

În replica sa, dl Asztalos Csaba-Ferenc a precizat că în perioada COVID, Consiliul a fost foarte prezent și responsabil, având în vedere condițiile, că a exprimat puncte de vedere de specialitate pe problematica indusă de pandemie, care ulterior au fost menținute de instanțe.

De asemenea, a mai precizat că în perioada pandemiei, personal, a adus numeroase critici cu privire la lipsa unui cadru legislativ care să reglementeze restricțiile, Guvernul reglementând prin ordonanțe de urgență, în timp ce art.53 din Constituția României prevede că restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți se poate face numai prin lege.

În ceea ce privește soluționarea petițiilor, domnia sa a subliniat că instanța de judecată este un for care controlează activitatea Consiliului, care se achită cu succes de sarcini, ținând seama de rata de admisibilitate de 80% până la chiar 93-94% din cazuri, dar a mărturisit că unul dintre domeniile în care Consiliul se află în dilemă se referă la răspunderea pentru activitatea desfășurată în mediul on-line.

Referitor la pozițiile externe ale Consiliului, dl Asztalos Csaba-Ferenc a precizat că acestea se înscriu în linia de politică externă a Guvernului și de interese ale României.

În continuare, domnia sa a arătat că, pe 4 februarie acest an, s-au împlinit douăzeci de ani de când este președinte al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și că acesta este ultimul său mandat. Totodată, a mai specificat că rapoartele de activitate au fost depuse în termen, dar cel care hotărăște când vor fi susținute este Parlamentul, astfel că a fost o surpriză și pentru reprezentanții Consiliului că au fost invitați abia acum pentru rapoartele din anii 2021 și 2022.

Dl deputat Dan Tanasă a insistat, totuși, asupra faptului că instituția pe care o reprezintă în calitate de președinte dl Asztalos Csaba-Ferenc se poate autosesiza cu privire la faptele de discriminare, și că deși are calitate procesuală activă, acțiunile cu privire la purtarea obligatorie a măștilor și interzicerea adunărilor au fost introduse de persoane fizice, și nu de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, acțiuni prin care s-au anulat o Hotărâre de Guvern precum și amenzi aplicate pentru nerespectarea de către cetățeni a restricțiilor impuse.

Ca răspuns, dl președinte Asztalos Csaba-Ferenc a confirmat că, într-adevăr Consiliul se poate autosesiza cu privire la orice faptă de discriminare, dar nu poate ataca în instanță sau să anuleze o hotărâre de guvern și a subliniat că orice hotărâre prin care s-a constatat existența unei fapte de discriminare poate fi atacată pe calea contenciosului administrativ.

Luând cuvântul, dl vicepreședinte Silviu Feodor a subliniat că pandemia a trecut, că aceasta a reprezentat o perioadă dramatică, din care toată omenirea a avut de învățat, dar că în prezent lumea se confruntă cu o altă dramă: războiul din Ucraina. Domnia sa a arătat că și minoritatea pe care o reprezintă în Parlamentul României, cea a rușilor lipoveni, a fost prigonită în Imperiul Țarist, astfel că populația a fost nevoită să plece și a găsit refugiu pe teritoriul României, unde trăiește de atunci în bună pace dar, cu toate acestea, acum lucrurile sunt sensibile și ca urmare a tensiunii acumulate în societate, denumirea minorității a făcut ca un etnic aparținând acesteia să fie etichetat ca ”putinist”.

La întrebarea adresată de dl vicepreședinte Silviu Feodor referitoare la existența, începând cu 24 februarie 2022, a unor plângeri cu privire la posibile fapte de discriminare privind etnici ai comunității rușilor lipoveni din România, dl președinte Asztalos Csaba-Ferenc a precizat că nu au fost înregistrate petiții ori sesizări în acest sens și a menționat că doar cu privire la societățile comerciale cu acționariat rusesc care își desfășoară activitatea în România sau la cele care vând produse rusești a fost solicitat un punct de vedere al Consiliului.

În finalul intervenției sale, dl vicepreședinte Silviu Feodor l-a felicitat atât pe dl președinte Asztalos Csaba-Ferenc, cât și clasa politică românească, pentru starea de comuniune interetnică pe care au reușit să o instaureze și, mai ales, în cazul etniei pe care o reprezintă.

La solicitarea dnei deputate Oana Murariu de a-și exprima un punct de vedere referitor la *mobbing*, hărțuirea morală la locul de muncă, dl președinte Asztalos Csaba-Ferenc a făcut un apel către membrii Comisiei pentru modificarea definiției legale a faptei, care dincolo de faptul că nici denumirea nu o are scrisă corect, este prost definită, fără criterii, iar acest lucru a dat naștere la foarte multe abuzuri, inclusiv plângeri abuzive și, în acest sens, a dat exemplul unei spețe aflată pe rolul Tribunalului Cluj, în care instanța a dat câștig de cauză reclamantului și a stabilit o despăgubire în valoare de 100.000 euro, în favoarea acestuia. Domnia sa a mai arătat că *mobbing*-ul reprezintă temeiul cel mai folosit începând cu anul 2021, atât în instanță, cât și la CNCD și a subliniat că diferitele forme de hărțuire, inclusiv cea la locul de muncă, sunt reglementate în mai multe acte normative, respectiv Codul muncii, Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Legea nr. 202/2002, Codul penal, Codul civil, astfel că avem o supralegisferare în materie, cu norme contradictorii, care vin în conflict și cu cadrul legal european.

Luând cuvântul, dl președinte Nicolae Păun a precizat că, în anul 2000, anul apariției Ordonanței nr.137, în calitate de proaspăt deputat, a luat parte activ la elaborarea acestui act normativ, în care și-a pus foarte multe speranțe și a precizat că va acorda un vot favorabil celor două rapoarte de activitate, însă cu anumite recomandări.

În primul rând, a precizat că ordonanța ar trebui modificată în întregime, având în vedere că nu mai corespunde cu actualele forme de discriminare, că trebuie dezvoltată, și a remarcat că, în cuvântul său, și invitatul a încercat să explice că au fost multe situații în care s-ar fi dorit o intervenție mai categorică, dar limitele impuse de lege nu au permis acest lucru.

În al doilea rând, a evidențiat că instituția nu are reprezentare teritorială, iar faptele de discriminare se produc în toate zonele țării, în toate instituțiile, în școli, în universități, la locul de muncă, pe rețelele de socializare, astfel că pentru existența Consiliului este necesar ca noul președinte, care urmează să fie ales, precum și celelalte comisii parlamentare sesizate pentru raport să găsească o soluție în acest sens.

Dl președinte Asztalos Csaba-Ferenc, în continuarea celor afirmate de dl președinte Nicolae Păun, a precizat că din punct de vedere legal Consiliul se poate dezvolta în teritoriu, dar alocarea bugetară pentru realizarea acestui lucru este inexistentă.

În final, dl președinte Nicolae Păun a subliniat că ar trebui să existe o colaborare în materie de discriminare între Comisia pentru drepturile omului și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, să se stabilească rolul clar al fiecăruia, astfel încât să nu mai fie nevoie ca președintele Comisiei să fie chemat în instanță pentru actele pe care le-a semnat în calitate oficială, așa cum s-a întâmplat cu președintele anterior, care a fost reclamat într-un proces care durează de ani de zile.

Venind în întâmpinarea propunerii formulate de dl președinte Nicolae Păun, dl președinte Asztalos Csaba-Ferenc a propus, la rândul său, ca cel puțin o dată pe sesiune parlamentară, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin reprezentanții săi, să vină la Comisie pentru discuții constructive.

În concluzie, dl președinte Nicolae Păun a propus organizarea unei întâlniri spre sfârșitul lunii mai, pentru a examina evoluția fenomenului discriminării în perioada post-COVID.

Propunerea a fost adoptată cu unanimitate de voturi.

Supus la vot, Raportul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe anul 2021 a primit aviz favorabil, cu majoritate de voturi (3 voturi împotriva), ca și Raportul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pe anul 2022.

La dezbaterile proiectului de lege înscris la punctul trei al ordinii de zi (PL-x 36/2025), dl deputat Dan Tanasă a precizat că ar fi avut intenția unui vot favorabil, considerând că este imorală blocarea postului un număr de ani, dar avizul Consiliului Economic și Social, care a prezentat argumente foarte solide în defavoarea proiectului, l-a determinat să își schimbe opinia.

Supus la vot, proiectul de lege a primit aviz negativ, cu majoritate.

Din totalul de 22 de membri ai Comisiei, la lucrări au participat 18 deputați, după cum urmează: Nicolae Păun, Grupul parlamentar al minorităților naționale, președinte; Ana-Marcela Baș, Grupul parlamentar SOS România, vicepreședintă; Silviu Feodor, Grupul parlamentar al minorităților naționale, vicepreședinte; Monica Ionescu, neafiliată unui grup parlamentar, vicepreședintă; Markó Attila-Gabor, Grupul parlamentar UDMR, secretar; Mirela Elena Adomnicăi, Andrei Dolineaschi, Marian Mina, Eliza-Mădălina Peța-Ștefănescu, George-Adrian Popa, Grupul parlamentar PSD; Andreea-Firuța Neacșu, Antonio-Gabi Popescu, Dan Tanasă, Grupul parlamentar AUR; Sebastian-Mihai Rusu, George Cătălin Șerban, Grupul parlamentar PNL; Oana Murariu, Grupul parlamentar USR; József-György Kulcsár-Terza, Grupul parlamentar UDMR Alexandrin Moiseev, neafiliat unui grup parlamentar.

Au fost absenți: Ancuța-Florina Irimia, Grupul parlamentar POT, vicepreședintă, care a fost înlocuită de dl deputat Sebastian Kroncsis; Laurențiu Adrian Neculaescu, Grupul parlamentar PSD; Alexandru Bordian, Grupul parlamentar AUR; Ionel Stancu, Grupul parlamentar al minorităților naționale.

PREȘEDINTE,

**Deputat
Nicolae PĂUN**

Întocmit: consilier parlamentar Elena Zorilă